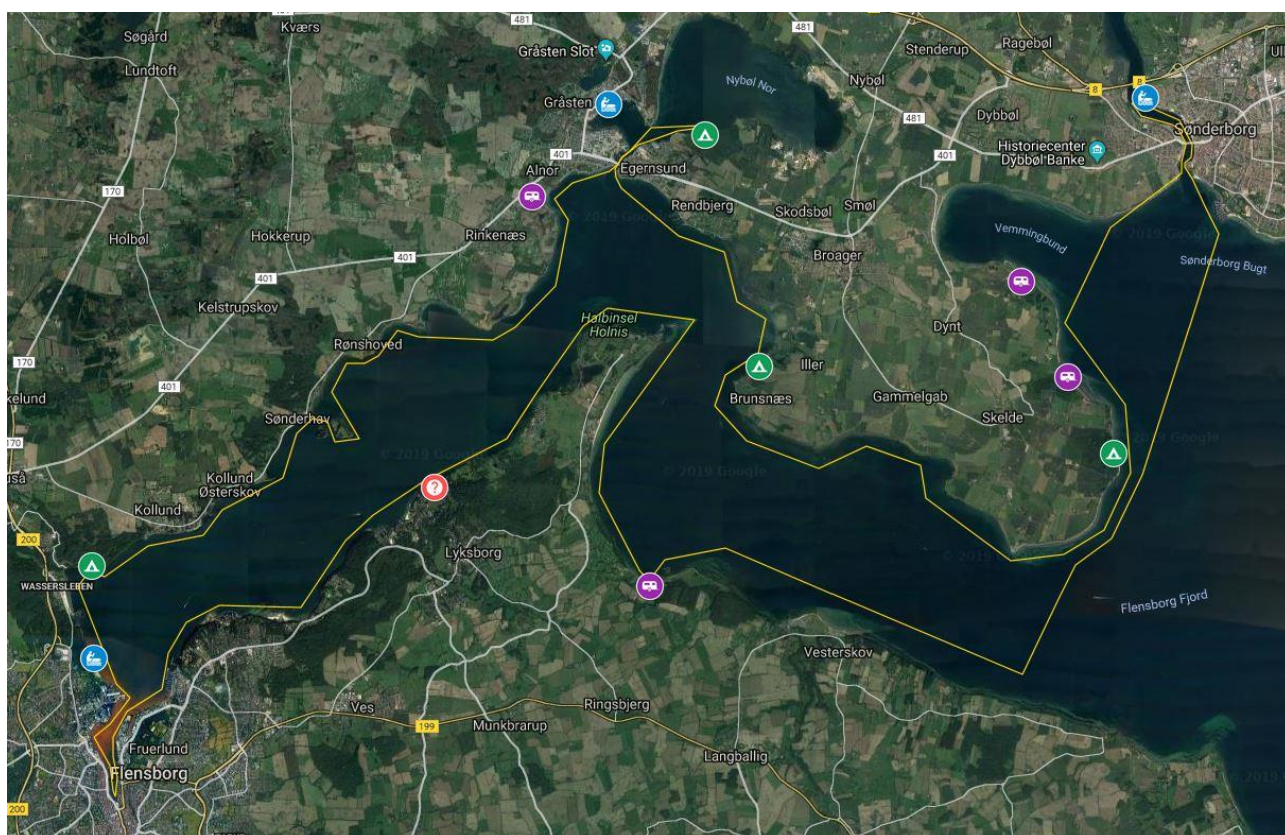

Marstal Kajakklub

Klubtur Sønderborg – Flensborg og retur 8 – 12 juli 2019

Indholdsfortegnelse:

Flensborg Fjord	3
Søndag 7 juli	5
Mandag 8 juli	7
Broager og Sundeved	10
Tirsdag 9 juli	11
Graasten	12
Onsdag 10 juli	15
Okseøerne	17
Kupfermühle	17
Flensborg	18
Torsdag 11 juli	19
Fredag 12 juli	21
Kort mm.:	23

Flensborg Fjord

er Tysklands nordligste og Danmarks sydligste fjord, og derved danner fjorden en del af grænsen mellem Tyskland og Danmark. Fjordens vestlige ende markerer Østersøens vestligste punkt. Fjordvejen går fra Kruså via Kollund, Sønderhav, Rønshoved og Rinkenæs. Efter Genforeningen i 1920 og frem til 1958, løb Gendarmstien langs med den nordlige del af fjorden. Blandt sejlsportsfolk fra begge sider af grænsen regnes Flensborg Fjord blandt Østersøens populæreste sejlmråder. Den del af fjorden, der ligger i Flensborg, er Flensborg Havn.

Fjorden er cirka 30 km lang og op til 20 m dyb. Fjorden består af en 2 til 3 km bred inderfjord og en 3 til 4 km bred yderfjord. Nord for fjorden ligger landskabet Sundeved med byerne Kollund, Rinkenæs, Gråsten, Egersund og Broagerland og Als med købstaden Sønderborg. Syd for fjorden ligger landskabet Angel med byerne Lyksborg, Holnæs, Langballe, Stenbjergkirke og Gelting. Ud for Sønderhav ligger Okseøerne, som er to småøer på 4 (Lille Okseø) og 8 hektar (Store Okseø). Øerne har fået deres navn, fordi de om sommeren blev brugt til græsning af okser. Ved bunden af fjorden ligger Flensborg. Grænsen mellem inder- og yderfjord markeres ved halvøerne Broagerland og Holnæs, som fra nord og syd rager ud i fjorden. Ved fjordens udløb i Østersøen ligger fyrtårnet på Kegnæs (på den danske side) og naturområdet Gelting Birk med klitter, saltenge, mose- og hedeområder (på den tyske side). Der var frem til 2010 en færgeforbindelse mellem Sønderborg og Langballeå (på tysk Langballigau). Overgangen til den åbne østersø markeres ved Bredegrund.

Fjorden er primært formet af ismasser og smeltevand i løbet af den sidste istid. Området omkring er præget af et bakket morænelandskab med flade strande, kystskrænter, småskove, dyrkede arealer og flere mindre bugter og nor som Nybøl Nor, Vemmingbund eller Gelting Bugt.

Søndag 7 juli

Forberedelser:

Vi mødes i klubben klokken **MANGLER**

Vi pakker bil, trailer og får de sidste ting på plads.

Mandag 8 juli

Sønderborg til Kobbelskov

Afgang Marstal kl. 0820.

Afgang Søby kl. 0910 med E/F Ellen.

Ankomst Fynshav 1005.

Kørsel til Sønderborg Kajakklub ankomst ca. 1020.

Eventuelle sidste indkøb ved Netto i Augustenborg på vej til Sønderborg.

Pakning og klargøring af kajakker ved Sønderborg Kajakklubs bro. Parkering af biler og trailer på plads ca. 100 m fra kajakklubben.

Vi spiser frokost før vi ror af sted.

Medbragt mad i form af madpakker eller lignende.

Turbeskrivelse:

Fra Sønderborg kajakklub ror vi over Alssund og følger kysten mod S.

Efter Slotsgabets følger vi kysten mod SW til kysten drejer mod vest.

Vi krydser nu Vemmingbund på kurs 215° mod Gammelmark Klinten. Krydset er på 2 km.

Vi følger nu kysten mod S til vi når Skelde Kobbelskov.

Vi skal nu finde opgangen til lejrpladsen.

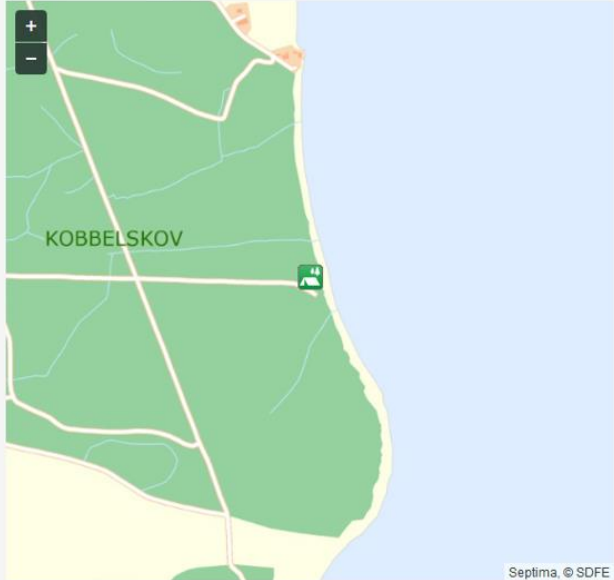
Turen er 10 km - tid 2 – 3 timer.

Hvis vi vurderer at turen over Vemmingbund ikke er bekvem, kan vi følge kysten hele vejen. Turen bliver så på 15 km.

Skelde Kobbelskov

Fri afbenyttelse i højst 2 nætter uden tilladelse. Pladsen ligger i skovkanten med en smuk udsigt over fjorden. Gendarmstien går lige forbi pladsen. Der er toiletter og drikkevand i sommerperioden ved Spejderpladsen/lejrpladsen.

[Her kan du læse mere](#)

Septima, © SDFE

Her er der

- Bålplads
- Egnet for gangbesværede
- Egnet for barnevogne
- Hunde i snor tilladt

54°51'10.9"N 9°45'32.4"E

Lejrpladsen er uden faciliteter. Vand og toilet befinder sig 1500 meter fra pladsen.

Aftens- og morgenmad:

Der er ikke muligheder for indkøb, så det vil være primitiv mad, eller mad til opvarmning. Der er en bålplads med mulighed for mad fra et storm køkken eller mad fra bål.

Husk at få vand med fra Sønderborg.

Broager og Sundeved

Velkommen til de historiske og naturskønne områder Broagerland og Sundeved.

Broagerland er en idyllisk halvø – omkranset af Gendarmstien og med en utrolig, smuk beliggenhed ud til Flensborg Fjord. På halvøens østside ligger Stensigmose Klint, der er kendt for sine fossiler.

Det majestætiske dobbeltspir på Broager Kirke knejser højt over byens tage. Det blev derfor tidligere brugt som sømærke. Kirkens tvillingtårn hævdes at have haft betydning under preussernes bombardement af Dybbøl-stillingen i foråret 1864. Man posterede udkigspost på en gangbro mellem spirene, hvorfra man kunne observere nedslag og korrigere ilden derefter. Skytset har været opstillet ved Gammelmark, så man har skullet sende korrektioner via telegraf. Den hvidkalkede kirke er opført af munkesten i 1200-tallet med romansk apsis, kor og skib. Den blev udvidet i 1400-tallet med det sengotiske sakristi, de krydshvælvede korsarmkapeller og tvillingetårnene. Kirken er kendt for sin rige udsmykning af kalkmalerier, statuen af Sct. Jørgen og dragen og har Danmarks største, fritstående klokkehus.

Fra krigen i 1864 hviler der på kirkegården 73 danske og 200 tyske soldater. Til minde om de danske soldater er der rejst en granitobelisk med indskriften: Minde over 73 danske krigere faldne ved Dybbøl i kampen for fædrelandet 1864. At der findes så mange begravelser fra slagene på Dybbøl i 1864 skyldes, at den nuværende præstegård på Vestergade 36 under krigen var indrettet til lazaret. I forbindelse med kirkegården ligger en mindelund med en høj. Højen er omkranset af 165 gravsten over faldne i 1. Verdenskrig (1914-18) fra Broager Land. Fra 2. Verdenskrig (1940-45) findes en mindesten over to gendarmere, der omkom i koncentrationslejren Neuengamme.

Tirsdag 9 juli

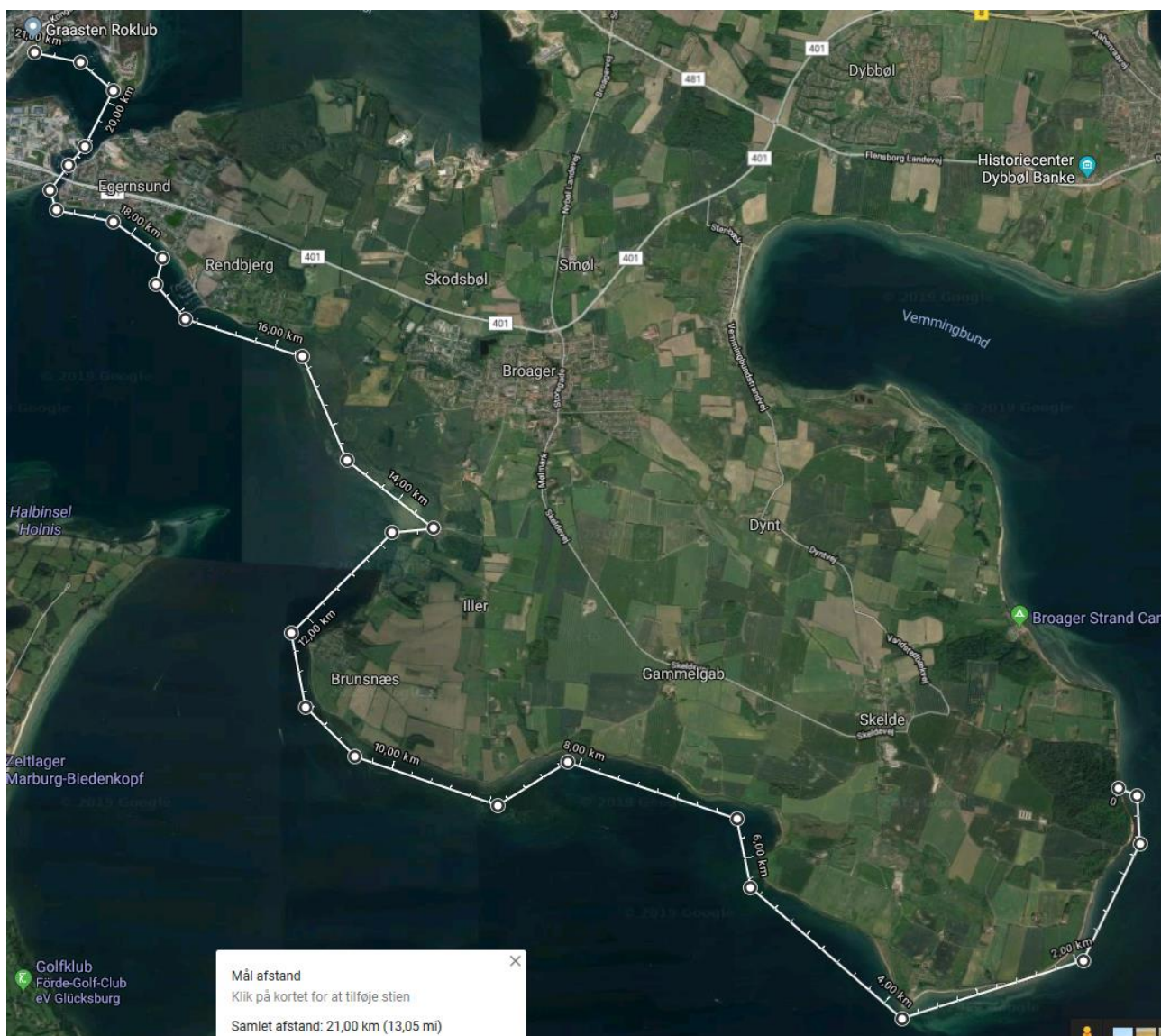
Kobbelskov til Gråsten

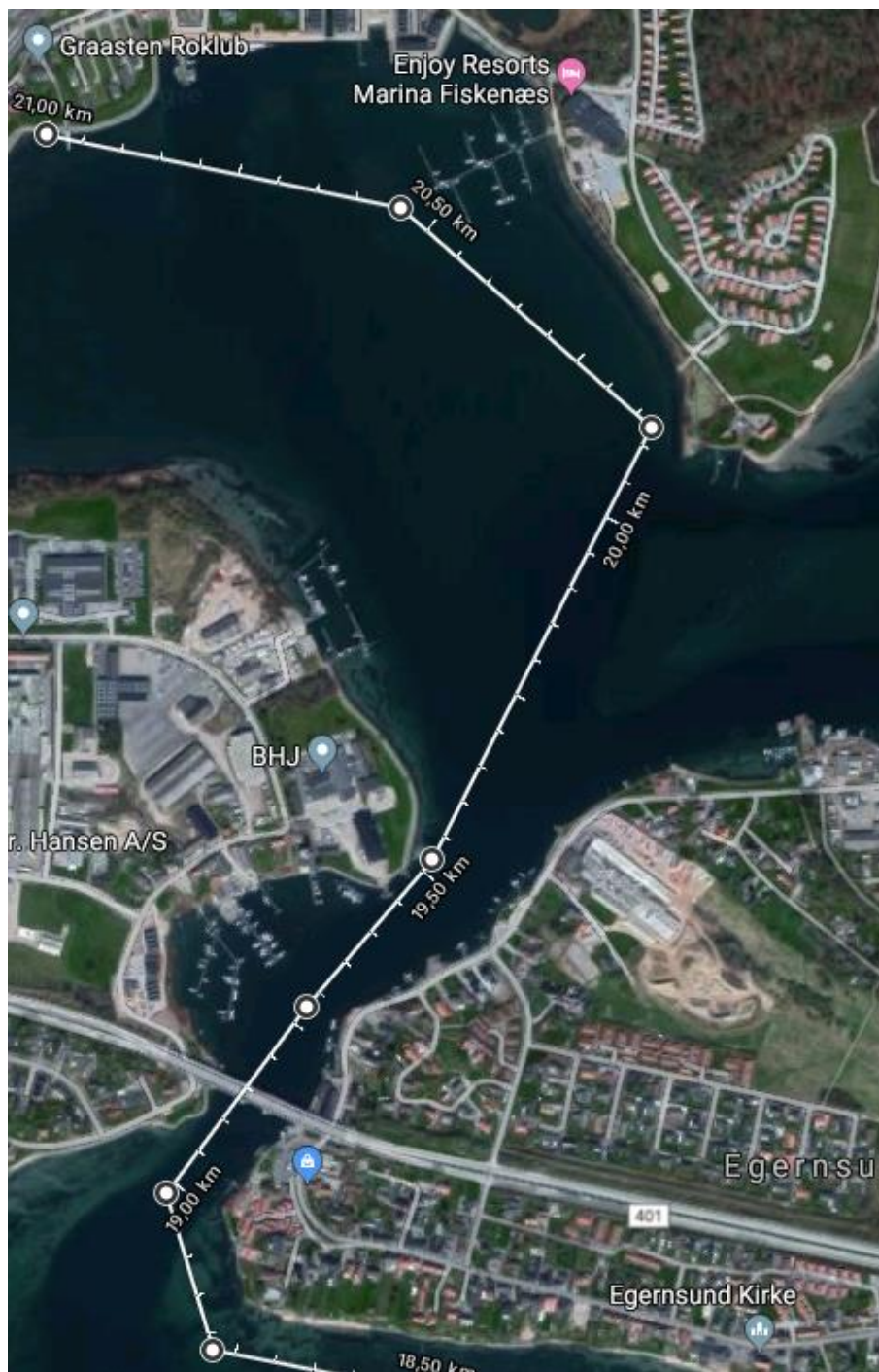
Turbeskrivelse:

Vi følger kysten mod S og W. Et stop efter ca. 6 km til ben strækning mm. Turen går rundt Brunsnæs mod NØ og Efter 13,5 km holder vi middagshvil ved Cathrinesminde Teglværk.

Vi fortsætter langs kysten til Egersund, hvor vi sejler under broen ind i Nybøl Nor til Graasten Ro- og Kajakklub.

Turen er 21 km - tid 5 – 6 timer.

Vi har reserveret plads fra tirsdag kl. 15 til onsdag kl. 10. Prisen for overnatning og brug af klubbens faciliteter er 50,- kr. pr person.
Der er indkøbsmuligheder ½ km fra klubben.

Graasten

Cathrinesminde Teglværksmuseum. Dette totalt restaurerede teglværk stammer fra 1732 og har været i drift frem til 1969. Teglværket er i dag museum og ligger smukt, direkte ved Flensborg

Fjord. Og følger du Teglværksstien, der starter ved Cathrinesminde Teglværksmuseum langs vandet, kan du se kultursporene efter ikke mindre end otte teglværker.

Graasten udsprang af den nærliggende herregård Søgaard, hvor Hans Limbek i midten af 1300-tallet havde udvidet sine marker til området omkring Graasten. Her blev der oprettet en lille avlsgård, der omkring reformationen (1536) blev ophøjet til en herregård. Først fra midten af 1500-tallet begyndte Graasten at optræde i kilder som et selvstændigt gods.

1550 var godset ejet af brødrene Franz og Gregers Ahlefeldt. Den yngste bror, Gregers Ahlefeldt, var meget velanset inden for hertugdømmernes adel. Han boede ofte på Graasten, hvilket dengang blot var en mindre avlsgård. Begge brødre faldt i kamp under Ditmarskertøget i 1559, hvorefter Gregers' søn, Hans Ahlefeldt, og Franz' datter, Dorothea Ahlefeldt, arvede fædrenes gods.

I løbet af sidste halvdel af 1500-tallet må Hans Ahlefeldt have købt Dorothea ud af Graasten. Hans ældste søn, Gregers Ahlefeldt, arvede godset ved farens død i 1580. Gregers Ahlefeldt var blot tre år, da han arvede godset. Først i 1593 blev han myndig og kunne regere over de store godsområder. Gennem byttehandler og ved rydning af store skovområder ved Graasten føjede han nye områder til sine besiddelser. Hermed blev det muligt for ham at skabe en form for stordrift på godset. I 1603 flyttede han til Graasten og gjorde herregården centrum i sit omfattende gods. Han opførte en ny hovedbygning, der stod klar i 1616. Gregers Ahlefeldt anlagde, i forbindelse med byggeriet af Graasten, et teglværk, som skulle sikre leveringen af sten til byggeriet.

Da Gregers Ahlefeldt døde i 1616 arvede hans søn, Hans Ahlefeldt, Graasten. Hans Ahlefeldt var en dygtig adelsmand, der formåede at holde sig gode venner med den danske konge, den gottorpske hertug og ridderskabet i en tid, hvor alle parter lå i strid med hinanden. Hans Ahlefeldt deltog i Frederik III's (1609-1670) hyldning i 1648 og var aktiv inden for landbrugs- og skatteforhandlinger. Han var dog også kendt for at være en hård og hensynsløs godsejer, som udpinte sine bønder og lå i strid egnens præster. Hans overdådige livsstil fik dog hans økonomi til at bukke under. I 1648 så han sig således tvunget til at sælge sine bedste godser, heriblandt Graasten.

Køberen var den glücksborgske hertug Philip. Han var interesseret i Graasten, da han hermed kunne udvide sine i forvejen omfattende godsbesiddelser i området. Philip var trettende barn af hertug Hans den Yngre og havde i 1622 arvet Glücksborg. Ligesom sin fader blev han en af egnens største godssamlere. I sin samtid blev han dog betegnet som en bondeplager, og han lå i stridigheder med sine brødre hertugerne af Sønderborg og Nordborg Alexander af Slesvig-Holsten-Sønderborg og Hans Adolf af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Nordborg.

I 1652 besøgte den nye konge, Frederik III, ham på Graasten, men ellers nåede Philip ikke at få meget fornøjelse af sin nye ejendom. Under Karl Gustav-krigene (1657-1660) blev egnen voldsomt hærget af fjendtlige tropper. Philip så sig derfor i 1662 nødsaget til at sælge nogle godser fra for at overleve økonomisk. Køberen var Frederik Ahlefeldt, der var ejer af Gråsten Slot fra 1662 til 1682. Sønneren Carl Ahlefeldt opførte kort før år 1700 et barokslot, der nedbrændte i 1757. Opførelsen af det nuværende slot blev påbegyndt i 1759. Slottet blev genopført af Johann Gottfried Rosenberg i rokokostil.

Eventyrdigteren H.C. Andersen besøgte i november 1845 hertug Christian August II på Gråsten Slot. Under sit ophold på slottet skrev han "Den lille pige med svovlstikkerne" færdig og sendte det til sin forlægger i København. Det fortælles, at han skrev eventyret færdigt under den "tveede eg",

som stadig kan ses ved "Store Dam" (den store karpedam mod nord). Opholdet var ikke en succes, idet de mange nationale spændinger gjorde ham utryg. Han opholdt sig på slottet i ni dage og rejste videre mod Tyskland med toget fra Flensborg til Altona.

Slottet har været i den danske stats eje fra 1921, hvor det blev frikøbt af hertug Ernst Augusts bo for 5.000.000 kr. Graastens avlsgård og hovedparten af landbrugsjorderne blev udstykket, mens skovene fortsatte som Gråsten Statsskovsdistrikt. Fra 1921 til 1935 blev slottet benyttet som bolig for statsembedsmænd, samt til bibliotek og domstol.

I 1935 blev brugsretten for Gråsten Slot givet som bryllupsgave til kronprins Frederik og kronprinsesse Ingrid. Efter en ombygning til ca. 430.000 kroner tog parret Gråsten Slot i brug den 20. august 1936. Det var den kendte sønderjyske fører I. P. Nielsen, som var den drivende kraft for at give kronprinseparret denne gave. Gråsten Slot var i Frederik 9. og dronning Ingrids levetid rammen om ferier og ophold hele året. I 1999 holdt dronning Ingrid jul for hele familien på Gråsten Slot. Efter dronning Ingrids død i 2000 overtog dronning Margrethe brugsretten til Gråsten Slot. I dag anvendes det som sommerresidens, typisk i 3 uger i juli/august.

Under anden verdenskrig blev Gråsten Slot indrettet som lazaret

Gråsten Slotskirke i nordfløjen blev indviet i 1699. Selve bygningen er fra 1604. Frem til 1699 blev bygningen anvendt som lade og stald. I dag fremstår kirken som den største barokkirke nord for alperne. Kirken er det eneste, der med de to pavilloner på hver side af kirken, er tilbage af Ahlefeldts gamle slot. Indretningen af kirken er efter ide af Jesuitterkirken i Antwerpen. Den blev hårdt medtaget under de slesvigske krige. Kirkerummet er rigt udsmykket med en stor, pompøs altertavle og ca. 80 malerier. Gråsten Slotskirke indeholder en alterdug syet af dronning Ingrid. Alterdugen dækker over, at en soldat under Treårskrigen indridsede kong Frederik 7.s våbenskjold i alteret samt en slange med "pikkelhue". Derover står "Hertug Landforræder". Gråsten Sogn anvender slotskirken som sognekirke. Her afholdes gudstjenester, bryllupper og koncerter. Begravelser foregår fra kapellet på kirkegården. Kirken er i sommerperioden åben for publikum hver onsdag, lørdag og søndag kl 14-16 (dog ikke under kirkelige handlinger).

Slotshaven er åben for publikum, når kongefamilien ikke residerer på slottet. Slotshaven, som vi kender i dag, er anlagt af dronning Ingrid. Den er en engelsk landskabshave, hvor have og natur glider sammen i en enhed. I dag er haven ikke i samme stand som i dronning Ingrids tid. Bl.a. er urtehaven kraftigt reduceret, ligesom staudebede og rosenbede ikke længere har fordums glans. Gråstenæblet, Danmarks nationalæble, skyldes Frederik Ahlefeldt den Yngre, som opdagede æblet på et kloster syd for Genève i slutningen af det 16. århundrede og bragte det med til Gråsten.

I slotshaven ligger der en lille bygning, som kaldes Prinsessernes Legehus, da de tre prinsesser (Margrethe, Benedikte og Anne-Marie) legede der i deres barndom.

Oprindelig var **Gråsten Slotssø** et nor, men blev i 1600-tallet afskåret fra Flensborg Fjord ved anlæg af to dæmninger og omdannet til en ferskvandssø.

I 2009 afsøgte sportsdykkere bunden på Gråsten Slotssø. Blandt de ca. 150 fund var nogle tyske våben, der var blevet smidt i søen ved afslutningen af anden verdenskrig.

Onsdag 10 juli

Gråsten til Flensborg

Turbeskrivelse:

Fra Graasten roklub ror vi ud af Nybøl Nor og fortsætter langs kysten mod S
Efter passage af Rønshoved styres mod Store Okseø.

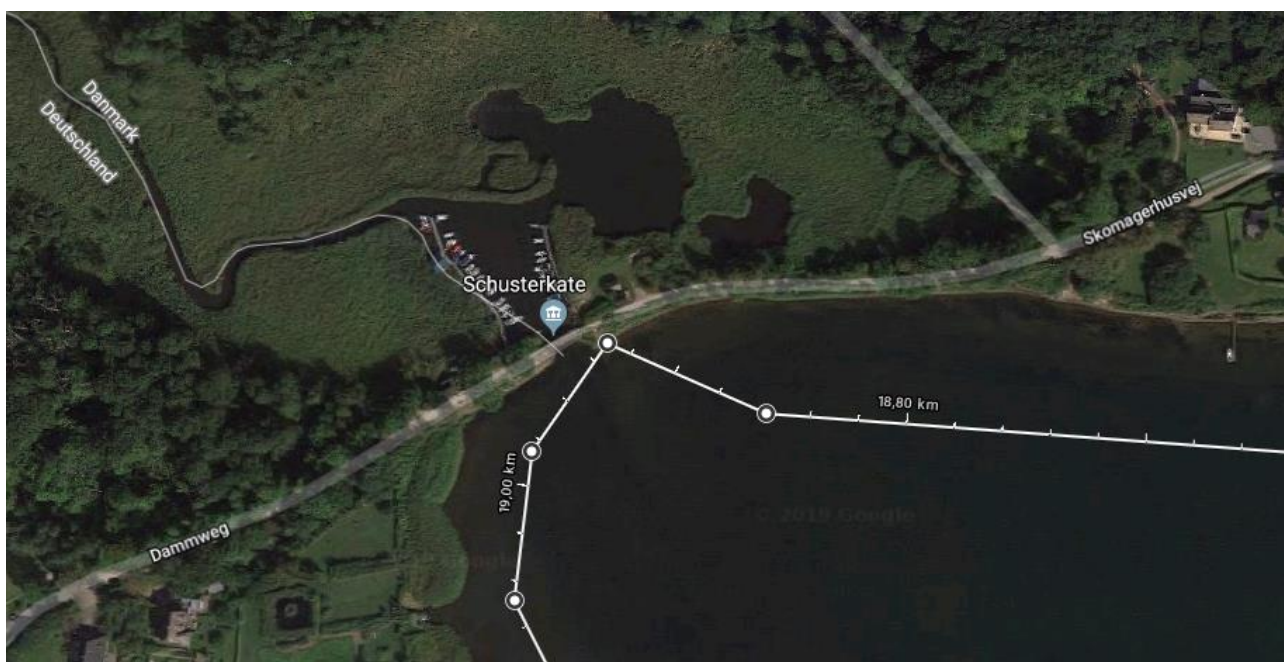
Vi ror imellem Store Okseø og Lille Okseø

Frokost indtages enten på Store Okseø eller i Annies kiosk i Sønderhav. Der er mulighed for at komme på toilet på parkeringspladsen i Sønderhav.

Vi forsætter langs kysten og går i land ved grænsen til Tyskland, hvor vi ser markeringen for landegrænsen

Herefter rors det sidste stykke til Flensborg Roklub, hvor vi skal overnatte.

Turen er 21 km - tid 5 – 6 timer.

Vi har reserveret plads fra onsdag kl 15 til torsdag kl. 10. Prisen for overnatning og brug af klubbens faciliteter er **Mangler** pr person.

Der er indkøbsmuligheder ½ km fra klubben.

I Flensborg vil det være oplagt at gå en tur i byen. Der er 2 – 3 km op til gågaden, som er et besøg værd.

Okseøerne

Okseøerne er to småøer på den danske side i Flensborg Fjord. Øerne ligger ud for Sønderhav. Øerne bliver for første gang nævnt i Kong Valdemars Jordebog i år 1231. Øerne blevet dengang brugt som græsgange for kvæg. Efter sagnet opstår øerne ud af ler, som falder ned fra en jættes sko. Indtil den store stormflod i november 1872 levede beboerne af landbrug, fiskeri og skibsbyggeri.

Store Okseø er 8 ha stor og havde en færgeforbindelse til fastlandet. På øen fandtes en campingplads og en restaurant. Store Okseø ejedes af Bov Kommune, Miljøministeriet og Sønderjyllands Amt frem til 2007, hvor øen blev overtaget af Miljøministeriet. Store Okseø har en fantastisk flora og et rigt dyreliv.

Den forrige forpagter har forladt øen og efterladt naturperlen i en forfærdelig stand. Bygningerne er lige til at rive ned. Pladsen bag det, der for nogle årtier siden var et lille bådeværft, er miljøforurenet. På grunden ligger der alverdens affald og man må formode, at også undergrunden er forurenet. I vandkanten ligger der flere bådvrage.

Åbenrå kommune og Miljøministeriet arbejder på en redningsplan for øen.

Lille Okseø er 4 ha stor og af København Lærerforening. De har en feriekoloni på øen. Der er ingen adgang til øen.

Dronning Margrete 1. døde af pest på et skib i Flensborg Havn, hvorefter hun ifølge sagnet en kort periode var begravet på Lille Okseø.

Derefter blev hun bragt til Sjælland og genbegravet i Sorø Klosterkirke, for endelig i 1413 som den første kongelige af blive begravet i Roskilde Domkirke.

Der er ingen sejlads til Okseøerne i øjeblikket.

Kupfermühle

Byen Kobbermølle (tysk Kupfermühle) ligger i det nordligste Tyskland ved Flensborg Fjord og den dansk-tyske grænse. Før 1920 hørte Kobbermølle til Bov Sogn. I dag hører byen til den tyske kommune Harreslev (Harrislee).

Kobbermølle var den første fabrik i det slesvigske område. Byen og fabrikken blev grundlagt af Christian 4. i 1612 ved Kruså. Ved hjælp af vandkraft forarbejdedes kobber, senere messing, til plader og rør til f.eks. den danske flåde og kobbertage, men også til brugsgenstande som spande, lysestager, pander osv. Kobbermøllefabrikken oplevede sin blomstringstid i 1914 med over 200 arbejdere. Fabrikken gik konkurs i 1962.

I Kobbermølle findes stadigvæk de gamle fabriksbygninger samt arbejdernes boliger, de såkaldte nyboder, som tildels blev restaureret i begyndelsen af 1990'erne. I landsbyen findes Kobbermølle museum, der råder over en stor samling kobber- og messingprodukter fra Kobbermølle.

Mange indbyggere i Kobbermølle hører til det danske mindretal i Sydslesvig. Den danske skole, Kobbermølle Skole, findes i Flensborg-forstaden Sosti (Wassersleben) lige syd for Kobbermølle.

Flensborg

(tysk: Flensburg, sønderjysk: Flensborre, nordfrisisk: Flansborj) er en by i det nordlige Tyskland med 88.701(2018) indbyggere, beliggende i bunden af Flensborg Fjord i delstaten Slesvig-Holsten. Der er desuden et stort antal indbyggere i de omkringliggende forstæder. Flensborg er den vigtigste by i Sydslesvig. Efter Kiel og Lübeck er det den tredjestørste by i Slesvig-Holsten. Det er også den nordligste større by på det tyske fastland.

Byen er et handelsmæssigt center med en del grænsehandel samt turisme og søfart. Den har et rigt tysk-dansk kulturliv med både tysk og dansk teater, biblioteker, kirker og skoler. Det danske mindretal er stærkt repræsenteret i byen, bl.a. ved Dansk Skoleforening, Duborg-Skolen, Dansk Kirke i Sydslesvig, Dansk Sundhedstjeneste, Sydslesvigsk Forening og Sydslesvigsk Vælgerforening (SSV) samt den mestendels dansksprogede Flensborg Avis. Flensborg Universitet blev oprettet i 1994 og har 4.600 studerende, mens Ingeniørhøjskolen har 4.000 studerende.

Bydelen Mørvig (Mürwik) er bl.a. uddannelsessted for tyske marinesoldater på Marineskolen Mørvig. De nærmeste større byer er Kiel (86 km. syd) og Sønderborg (48 km. nord). Flensborgs centrum ligger omkring 7 km. fra den danske grænse.

Tidligere var der mange skibsværfter i byen og Flensborg var også kendt for sine romfabrikker. Flensborg er især kendt for sin lange gågade, sine stormagasiner og specialbutikker og de mange boder, som præger gadebilledet op mod juletiden. Byens herrehåndboldhold SG Flensburg-Handewitt spiller i Bundesligaen og regnes blandt de bedste i Tyskland og Europa. For tyskere er byen også kendt for at huse Kraftfahrt-Bundesamt.

I Flensborg ligger verdens største sølvsmedje Robbe & Berking. Her ligger også Flensborg Værft, der har specialiseret sig i at bygge store RoRo-skibe. Byen huser også Flensburger Brauerei, der er kendt for at benytte patentflasker. Tysklands største erotikkæde Beate Uhse AG har hovedsæde i byen.

Torsdag 11 juli

Flensborg til Bockholmswik

Turbeskrivelse:

Fra Flensborg Roklub ror vi mod S og sejler Flensborg havn rundt.

Efter passage af Marine Schule Mürwik vil vi gå i land og drikke kaffe.

Herefter fortsættes mod NØ.

Vi vil indtage frokost ved Glücksburg (her er vi halvvejs).

Vi fortsætter og runder halvøen Holnis og fortsætter langs kysten mod S til campingpladsen Bockholmswik, hvor vi skal overnatte.

Turen er på 28 km - tid 6 – 7 timer.

Hvis turen gennem Flensborg havn undlades spares ca. 6 km (1 – 1½ time).

Prisen for overnatning er 13,- € pr person inkl. bad.

På pladsen er der køkkenfaciliteter og der er indkøbsmuligheder.

Glücksborg slot var et af Nordeuropas vigtigste slotte - Tysklands største vandslot - i perioder de danske kongers residens.

Familesæde, i mere end 400 år, for hertugerne til Slesvig-Holsten-Sønderborg-Glücksburg - som har familierelationer til næsten samtlige europæiske kongehuse.

Holnæs (tysk: *Holnis sønderjysk Holjnæs*, på ældre dansk *Holdnæs*) er en halvø i det nordøstlige Sydslesvig i det nordlige Tyskland på sydsiden af Flensborg Fjord. Den sydslesvigske halvø ligger få kilometer nordøst for Lyksborg og danner den nordligste spids af landskabet Angel. Klinten her er op til 20 meter høj. Fra Holnæs er det kun cirka 1700 meter over til den danske halvø Broager. Halvøerne Holnæs og Broager markerer overgangen fra yderfjord til den smallere inderfjord. Frem til 1938 dannede Holnæs en selvstændige kommune, siden hører den til Lyksborg kommune. I den danske tid hørte halvøen under Munkbrarup Sogn.

Holnæs blev første gang nævnt i 1576. Stednavnetleddet Hol(d)- henviser til en fæstebonde på arvet gods (sml. oldnordisk *hǫlðr* og olddansk *hald*) eller måske til udsagnsord holde, fordi skibene lagde til ved Hol(d)næs[1][2]. I flere hundrede år har der været færgeforbindelse mellem Holnæs Færgesgård og Brunsnæs Færgesgård, indtil den i 1875 blev helt lukket for persontransport. Holnæs Færgesgård er nu restaurant. Ud for Holnæs lå i 1800-tallet en karantænestation, hvor udenlandske skibe skulle blive liggende i 14 dage, inden de måtte sejle ind til Flensborg havn. Ved Draget (på tysk *Drei*) findes også et dansk gravsted fra den 1. Slesvigske krig. I dag ligger ved Draget halvøens strandpromenade og restauranter.

Store dele af Holnæs danner i dag et naturreservat. Siden september 2002 er områder ved Holnæs Nor blevet oversvømmet og er nu en saltvandsbiotop. På halvøen findes flere vandrestier.

Fredag 12 juli

Bockholmswik til Sønderborg

Turbeskrivelse:

Fra campingpladsen ros ca 6 km langs kysten hvorefter vi krydser tilbage til Danmark. Kurs 055° Krydset er omkring 2 km.

Vi forsætter mod N langs kysten af Broagerland.

Nu krydses Sønderborg bugt på kurs 030°. Krydsets længde er mellem 4,5 og 2 km, alt efter hvor det foretages. Stedet vælges ud fra vejret.

Vi forsætter igennem Sønderborg havn på Alssiden til Sønderborg Roklub.

Turens længde er 21 km med det lange kryds - Tid 4 – 5 timer.
Hvis vi krydser over ved Vemmingbund er turen på 23 km.

Hjemrejse:

Efter afrigning og pakning af trailer køres hjem.

E/F Ellen har følgende sejlplan for eftermiddagen:

Afg Fynshav	Ank Søby
1520	1615
1745	1840
2020	2115
2245	2340

Kort mm.:

Søkort DK154 – Flensborg fjord

Elektronisk søkort -

<https://kartor.eniro.se/?c=55.920738,12.506561&z=9&l=nautical> (kan forventes at virke før sejlersæsonnen 2019)

PDF kort over Gendarmstien - <http://www.gendarmsti.dk/da/se-kort>

Topografiske kort over Danmark - <https://sdfekort.dk/spatialmap?>